

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Іноземних мов

(назва факультету/навчально-наукового інституту)

Кафедра англійської мови

(назва кафедри)

В.о.декана факультету іноземних мов
Тетяна КОЛІСНИЧЕНКО

“12” серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Актуальні питання когнітивної лінгвістики

(назва навчальної дисципліни)

ВИБІРКОВА

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

(назва програми)

Спеціальність 035 Філологія

(вказати: код, назва)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет іноземних мов

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання англійська

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2024-2025 н.рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні питання когнітивної лінгвістики» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова», затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича 27.05.2024 р.

(назва освітньо-професійної програми, дата останнього затвердження)

Розробник: доктор філологічних наук, професор Єсипенко Н.Г.

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Протокол № 7 від "12" серпня 2024 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Єсипенко Н.Г.

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 1 від "12" серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету

(підпис)

Беженар І.В.

(прізвище та ініціали)

@ Єсипенко Н.Г., 2024

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	

Денна	2	3	5	150		30			114	6	залік
Заочна	2	3	5	150		8			142		залік

1.1. Загальна інформація

1.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	прак./семін.	лаб.	інд.	с.р.		лекц.	прак./сем.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. Когнітивна лінгвістика – сучасна мовознавча наука											
Тема 1. Когнітивна лінгвістика як наукова і навчальна дисципліна	10		2		1	7	11		2			9
Тема 2.. Лінгвоконцептологія і лінгвокультурологія	10		2		1	7	11		2			9
Тема 3. Ментальність, мова, культура	10		2		1	7	9					9
Тема 4. Картина світу: колективна, індивідуальна	9		2			7	9					9
Тема 5. Мовна картина світу й етномовна свідомість	9		2			7	9					9
Тема 6. Концепт як одиниця лінгвоконцептології	9		2			7	9					9
Тема 7. Концепти культури	9		2			7	9					9
Тема 8.Тест	10		2			8	8					8
Разом за ЗМ1	76		16		3	57	76		4			71
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. Питання ментальності й етносу											
Тема 9. Ментальність	10		2		1	7	11		2			9

англомовних націй												
Тема 10. Символізація мови культури	10		2		1	7	11		2			9
Тема 11. Культурно- прагматичний потенціал лінгвокультуроло гії	10		2		1	7	9					9
Тема 12. Вербалізація культурних концептів у мові й мовленні	9		2			7	9					9
Тема 13. Англосаксонська культура	9		2			7	9					9
Тема 14. Американська культура як об'єкт вивчення лінгвоконцептоло гії і лінгвокультуроло гії	9		2			7	9					9
Тема 15. Британські й українські культурні концепти: порівняльний аспект	9		2			7	9					9
Тема 8. Тест	9		1			8	8					8
Разом за ЗМ 2	74		14		3	57	75		4			71
Усього годин	150		30		6	114	150		8			142

1.3. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	
1	Підготовка до теми 1 1.1.Когнітивна лінгвістика як наука 1.2.Когнітивна лінгвістика я як навчальна дисципліна 1.3.Когнітивна лінгвістика в системі інших наук 1.4.Історія формування когнітивної лінгвістики	7 год
2	Підготовка до теми 2 2.1. Поняття культури 2.2. Одиниці культури 2.3. Поняття лінгвоконцептології 2.4. Одиниці лінгвокультурології	7 год
3	Підготовка до теми 3 3.1. Взаємодія когніції і мови, мови і культури 3.2. Ментальність 3.3 Співвідношення мови, свідомості, культури	7 год
4	Підготовка до теми 4 4.1. Смыслотворення на різних рівнях свідомості 4.2. Лінгвокогнітивне моделювання картини світу 4.3. Картина світу і мова	7 год
5	Підготовка до теми 5 5.1. Смыслотворення на різних рівнях культурної свідомості 5.2. Лінгвокогнітивне моделювання картини світу 5.3. Лінгвокультурема 5.4. Мовна картина світу і етнокультурна специфіка слова	7 год
6	Підготовка до теми 6 6.1. Становлення поняття "концепт" у лінгвістиці 6.2. Концепт: його природа та сутність 6.3. Концепт і мовна семантика	7 год
7	Підготовка до теми 7 7.1. Поняття "культурний концепт" у лінгвокопцептології та лінгвокультурології 7.2. Культурний концепт: його форми і способи вираження 7.3. Культурний концепт і мовна	7 год
8	Підготовка до тесту	8 год

9	Підготовка до теми 9 9.1. Поняття ментальності 9.2 Зв'язок ментальності і мови 9.3. Ментальність британців	7 год
10	Підготовка до теми 10 10.1. Символізація етнокультурного простору 10.2. Символ як мова лінгвокультурології 10.3. Етномовна природа культурного концепту	7 год
11	Підготовка до теми 11 11.1. Соціокультурні стереотипи 11.2. Культурно-прагматичні межі слова 11.3. Культурно-прагматичні конотації слова	7 год
12	Підготовка до теми 12 12.1. Шляхи об'єктивації культурних концептів 12.2. Культурні концепти в художньому тексті 12.3. Моделювання структури текстового культурного концепту	7 год
13	Підготовка до теми 13 13.1. Характер англійця 13.2. Мовна особистість англійця 13.3. Англосаксонські культурні концепти	7 год
14	Підготовка до теми 14 14.1. Національний характер американця 14.2. Мовна особистість американця 14.3. Американські культурні концепти	7 год
15	Підготовка до теми 15 15.1 Національний характер українця 15.2. Українські культурні концепти 15.3. Порівняльний зріз національних концептів Великобританії та України	7 год
16	Підготовка до тесту	8 год
		114 год

* ІНДЗ – до змістового модуля, або в цілому до навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

2. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: дискусія, діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних професійних задач (Case study) та ін.

3. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, підготовку рефератів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

4. Критерієм підсумкового оцінювання має бути досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення заліку з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів* – по 10 балів за кожну відповідь білету.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання:

Бали	Характеристика відповіді
10	студент вичерпно висвітлює питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
9-8	студент достатньо повно висвітлює питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
7-6	студент неповно висвітлює питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
5-3	студент частково і недостатньо висвітлює питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
2-0	студент частково і недостатньо висвітлює питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Когнітивна лінгвістика як наука
2. Відмінність когнітивної лінгвістики як науки і як навчальної дисципліни
3. Місце когнітивної лінгвістики серед інших наук
4. Методи лінгвокультурних досліджень
5. Поняття культури.
6. Одиниці культури
7. Співвідношення одиниць культури і лінгвокультури
8. Особливості лінгвокультури
9. Функції мови в культурі
10. Точки перетину культури і мови
11. Спільне і відмінне в поняттях "ментальність" і "менталітет"
12. Вплив менталітету на культуру
13. Різниця між картиною світу і мовною картиною світу
14. Рівні культурної свідомості
15. Поняття лінгвокультурема
16. Вплив мовної свідомості на формування мовної картини світу
17. Визначення культурного концепту
18. Основні характеристики культурного концепту
19. Формування культурного концепту
20. Трансляція змісту концепту в мові
21. Переклад культурних концептів
22. Символізація етнокультурного простору
23. Спільне і відмінне між символом і образом
24. Відмінність між символом і поняттям
25. Співвідношення символу і концепту
26. Визначення стереотипу
27. Відмінність між культурним концептом і стереотипом
28. Поняття конотації
29. Трансляція культурного змісту в мові
30. Поняття англосаксонської культури
31. Стереотипне уявлення про англіїців в українській культурі
32. Визначення мовної особистості
33. Вплив характеру англіїців на формування мовної картини світу
34. Шляхи об'єктивації культурних концептів
35. Способи аналізу культурних концептів
36. Концептуальне, лексико-семантичне, тематичне поле

5.1. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	Добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5

5.2. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи; стандартизовані тести; реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; інші види індивідуальних та групових завдань.

есе, презентація, реферат за вибором студента -5 балів

Criteria to assess the Power-Point Presentation, Essay, Report:

- the information is valid and concerns the topic – 1 point
- the presentation is logically organized – 1 point
- the appropriate language level – 1 point
- there is a balanced presentation of illustrations and the text –1 point
- the list of resources is given – 1 point

Модульний тест	
10 балів	91-100% відповідей вірні
9 балів	81-90% відповідей вірні
8 балів	71-80% відповідей вірні
7 балів	61-70% відповідей вірні
6 балів	51-60% відповідей вірні
4 балів	41-50% відповідей вірні
4 бали	31-40% відповідей вірні.
3 бали	21-30% відповідей вірні.
2 бали	11-20% відповідей вірні
0 балів	10- 0% відповідей вірні.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу

«Актуальні питання когнітивної лінгвістики» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;
- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;
- тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;
- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік

7. Рекомендована література

7.1.Фахова

1. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури. CORE. 2023. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/328823640.pdf>
2. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.
3. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. Київ. 2023. Випуск 43. URL: <https://doi.org/10.17721/2663-6530.2023.43>
4. 3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми [підручник]. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
5. Cognitive Linguistics: Foundations, Scope and Methodology / [ed. T. Janssen, G. Redeker]. Berlin, N.Y. : Mouton de Gruyter, 1999. 270 p.
6. Croft W. Cognitive Linguistics. Cambridge University Press, 2004. 356 p.
7. Lakoff G. Metaphors we live by. London: the University of Chicago Press, 2003. 277 p

7.2.Допоміжна

1. Lamb J.P. Aspects of American Culture. – New York, 2001. – 168 p.
2. Chronicle Encyclopedia of History. – London-New York: Longman, 2005. – 1589 p.

3. Єсипенко Н. Поняттєвий складник концепту rain / Н. Єсипенко, К.Куті // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць. – Чернівці : Видавничий дім "Родовід", 2020. – Вип. 822: Германська філологія.- С.13-23.

4. Nadia Yesypenko, Tetiana Pavlovych, Olga Migorian, Ihor Bloshchynskyi, Olha Mysechko. (2022). Metaphorical representation of anthropomorphic concepts in British and American fairy tales. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 18 (Special Issue 1), 18-33 pp.

8. Інформаційні ресурси

1.About cognitive linguistics. - <http://www.cognitivelinguistics.org/en/about-cognitive-linguistics>

2.Iraide Ibarretxe Antuñano. What is cognitive linguistics?. - <https://nilavigil.files.wordpress.com/2010/05/iraide-cahiers-10-2.pdf>

3.Vyv Evans. Cognitive Linguistic Theory. – <https://www.vyvevans.net/cognitive-linguistic-theory>